

---

3. Investičný majetok

IM predstavuje taký majetok podniku, ktorý mu slúži dlhší čas (viac ako 1 rok), v priebehu svojej životnosti si zachováva svoju pôvodnú formu a používaním sa len opotrebuje.

Členenie:

1. **Nehmotný IM** = nehmotné zložky majetku (ako sú napríklad zriaďovacie výdavky, software, ocenené práva, ...), ktorých ocenenie je vyššie ako Sk 20 000,-- a zotrávajú v podniku dobu dlhšiu ako 1 rok.
2. **Hmotný IM** = pozemky, budovy, stavby, umelecké diela bez ohľadu na obstarávaciu cenu a samostatné hnutelné veci, ktorých ocenenie je vyššie ako Sk 10 000,-- a zotrávajú v podniku dlhšie ako 1 rok.
3. **Finančné investície** = investičné cenne papiere, ktoré bude mať účtovná jednotka v držbe dlhšie ako 1 rok, dlhopisy, terminované vklady so splatnosťou dlhšou ako 1 rok, nehnuteľnosti, umelecké diela a zbierky, ktoré účtovná jednotka vlastní s cieľom obchodovania s nimi.

Oceňovanie IM

Vstupná cena IM = cena, v ktorej majetok vstupuje do podniku:

1. **Obstarávacía cena** - cena, za ktorú sa IM obstaral, vrátane nákladov na jeho obstaranie (prepravné, montáž, clo, ...)
2. **Reprodukčná obstarávacía cena** - cena, za ktorú by sa IM obstaral v čase, keď sa o ňom účtuje (pri prevode IM z osobného vlastníctva do podnikania, pri darovaní, ...)
3. **Cena obstarania** - cena, za ktorú sa IM obstaral, bez nákladov na jeho obstaranie. Touto cenou sa oceňujú finančné investície.
4. **Vlastné náklady** - suma nákladov vynaložených pri výrobe IM vlastnou činnosťou

Zostatková cena = obstarávacía cena - opravy; predstavuje neodpísanú hodnotu IM

Obstaranie IM

- kúpou
- vo vlastnej réžii
- bezodplatným získaním
  - prevod
  - darovanie
- prevod z osobného užívania do podnikania
- prenájom = leasing

Leasing

- a) operatívny = krátkodobý prenájom IM
  1. vlastník = prenajímateľ - zabezpečuje opravy
  2. užívateľ = nájomca - platí najomné (odpisy + zisk prenajímateľa + ostatnýé)
- leasingová zmluva
- b) finančný = dlhodobý s možnosťou odkúpenia
- výhoda: nepotrebuje finančné zdroje na obstaranie

Evidencia:

Jednotlivé druhy IM sa evidujú v operatívnej evidencii, a to od ich prevzatia až po vyradenie. Evidenčnou jednotkou je inventárny predmet, ktorým môže byť:

- jednotlivý predmet
- účelové zariadenie
- súbor predmetov

1. záznamom pre zachytenie IM je **zápis o prevzatí (zaradení) IM**. Na základe tohoto zápisu sa vyhotoví **inventárna karta**:

- názov
- výrobné číslo
- inventárne číslo
- dodavateľ
- cena
- odpisová skupina
- spôsob odpisovania
- dátum zaradenia do prevádzky
- odpisy
- opravy
- zostatková cena
- dátum vyradenia IM

Na premiestňovanie IM sa používa **prevodka**. Pri vyradení IM sa na návrh likvidačnej komisie vyhotoví **zápis o vyradení**.

IM sa používaním v podniku dlhodobo postupne opotrebuje. Opotrebenie IM:

- fyzické
- morálne

Fyzické opotrebenie

= znižovanie úžitkových vlastností IM

- činitele

- zmienosť
- pracovné prostredie
- vzťah pracovníkov k HIM
- stálosť umiestnenia
- druh pracovného materiálu
- systém opravy a údržby
- kvalita materiálu, z ktorého je HIM vyrobený

Morálne opotrebenie

- a) v dôsledku technického rozvoja - nový, výkonnejší IM
  - b) rast produktivity práce v odvetviach, ktoré vyrábajú IM
- rýchlejšie ako fyzické opotrebenie

Výška opotrebenia (v %)

1. časová metóda = $\text{čas používania} : \text{životnosť} * 100$
2. ekonomická metóda = $\text{oprávky} : \text{obstar. Cena} * 100$

Opotrebenie IM v peňažných jednotkách vyjadrujú odpisy. **Funkcie odpisov:**

- nákladová - odpisy si podnik zaúčtuje do nákladov, zvyšujú teda ceny výstupov podniku
- finančná - zdroj financovania IM

Odpisy

- účtovné - zohľadňujú skutočný priebeh opotrebenia IM

- daňové - upravuje Zákon o dani z príjmov; určujú limit, ktorý si môže podnikateľ uplatniť do výdavkov pre výpočet základu dane

Podnikateľ si sám zvolí metódu odpisovania

- a) rovnomerné: ročný odpis = vstupná cena * odpisová sadzba : 100
- b) zrýchlené:

$$1. \text{ rok} = \frac{\text{vstupná cena}}{\text{koeficient odpisovania pre 1. Rok}}$$

$$\text{ďalšie roky} = \frac{2 * \text{zostatková cena}}{\text{koef. odp. pre dal. roky - počet rokov odpisov.}}$$

- UO = DO základ dane sa nemení
- UO > DO o rozdiel sa zvýši základ dane
- UO < DO o rozdiel sa základ dane zníži

Odstránenie dôsledkov všetkých foriem opotrebenie zabezpečuje obnova HIM

- a) úplná - vyradenie a obstaranie nového HIM
- b) čiastočná - údržba a oprava

Údržba

- bežná starostlivosť pracovníka o HIM - čistenie, upratovanie, ...

Oprava

- obnovuje pôvodné úžitkové vlastnosti HIM
- podľa rozsahu:
  - malé
  - stredné
  - generálne - spojené s modernizáciou

Realizácia opráv

- podnik sám, servis dodávateľa, špecializované opravárenské podniky

Systém plánovania opráv

1. opravy po poruche - zvýšené náklady (prestoje, mzdy, ...)
2. opravy po prehliadke - stroje prehliadneme, zistíme, ktoré časti sú opotrebované a potom ich vymeníme
3. systém štandardných opráv - určené presné pravidelné termíny, bez prihliadnutia na technický stav, opotrebenie HIM
4. systém plánovaných preventívnych opráv - plánované údržbárske výkony v rámci cyklu opráv
 cyklus oprav = čas medzi 2 generálnymi opravami
 pred opravou - prehliadka, po oprave - kontrola

Vyradenie IM

- likvidácia
- predaj

- darovanie
- povinný bezodplatný prevod
- v dôsledku manka a škody
- preradenie z podnikania do osobného vlastníctva

Štatistika IM nám poskytuje informácie o:

1. objem IM
2. štruktúra a pohyb IM
3. využitie IM

Celkový prehľad nám poskytuje bilancia:

stav k 1. 1.	ZS
+ prírastky	+ PR
- úbytky	- UB
stav l 31. 12.	KS

$$\text{Koeficient obnovy} = \frac{\text{PR}}{\text{KS}} * 100$$

$$\text{Koeficient vyradenia} = \frac{\text{UB}}{\text{ZS}} * 100$$

$$\text{Koeficient opotrebenia} = \frac{\sum \text{opravok}}{\sum \text{obst. Cien}} * 100$$

$$\text{Koeficient upotrebitelnosti} = \frac{\sum \text{zostat. cien}}{\sum \text{obst. Cien}} * 100$$

Efektívnosť využitia

$$1. \text{ účinnosť HIM} = \frac{\text{objem produkcie v Sk}}{\text{priemerný stav HIM}}$$

aký objem produkcie (v Sk) pripadá na Sk 1,-- HIM-u
porovnanie s minulými obdobiami
 s inými podnikmi

$$2. \text{ náročnosť výroby na HIM} = \frac{\text{priemerný stav HIM}}{\text{objem produkcie v Sk}}$$

koľko majetku potrebujeme na vyprodukovaní Sk 1,-- produkcie

priemerný stav HIM

3. **vybavenosť pracovníkov HIM** =

_____

počet pracovníkov

Aktívny IM = stroje a zariadenia

a) **koeficient extenzívneho využitia**

= časové využitie stroja

= skutočný čas : normovaný čas (VČF)

b) **koeficient intenzívneho využitia**

= výkonové využitie stroja

= skutočný výkon za jednotku času : kapacitná norma množstva

c) **koeficient integrálneho využitia**

= celkové využitie stroja

= skutočná výroba : normovaná výroba (VČF * kapacitná norma množ.)

d) **zmennosť**

= celkový počet odpracovaných hodín : počet hodín v hlavnej zmene

Investovanie

= obstaranie majetku

= použitie finančných zdrojov na obstaranie IM

Investičná výstavba = obstaranie HIM

Investície = hmotné alebo finančné zdroje, vynaložené na obstaranie nového IM

Subjekty

■ investor - stavbu financuje, bude ju užívať

■ projektant - vypracúva projekt

■ dodávateľ - uskutočňuje stavbu

Investičná výstavba musí byť zabezpečená po stránke technickej, organizačnej, ekonomickej a finančnej.

Investičný zámer - investor zdôvodňuje prepočtom výrobných kapacít nutnosť výstavby

Príprava - projektant vypracuje projektovú úlohu a vykonávací projekt (podrobné riešenie stavby + harmonogram prác + rozpočet)

Uskutočňovanie investičnej výstavby

■ dodávateľským spôsobom - zmluva o dielo

■ vo vlastnej réžii

■ kombinovane

Investičná výstavba končí kolaudáciou stavby a jej uvedením do prevádzky.

Problémy:

■ veľká rozostavanosť

■ nedostatok finančných zdrojov - tým sa znižuje predpokladaná efektívnosť

■ narastajúce úroky z úverov

■ zvyšuje sa morálne opotrebenie

Investičné rozhodovanie podstatnou mierou ovplyvňuje terajšiu, ale predovšetkým budúcu prosperitu podniku. Preto musí podnik hodnotiť investičné zámery a vybrať najefektívnejšie.

Hodnotenie je zamerané na:

1. **Hodnotenie účelu (prínosu) investície**

- ekonomicky - rast zisku, znižovanie nákladov, zvyšovanie kvality
- neekonomicky - ekológia, pracovne podmienky, ...

2. **Hodnotenie navrhovaných variantov a hodnotenie vybraného variantu**

- a) **statické** - pri jednoduchších investičných zámeroch, účinky ktorých sa budú prejavovať v kratších intervaloch; vhodné pre malé a stredne podniky
- metóda porovnania nákladov
  - porovnanie zisku
  - výpočet návratnosti
- b) **dynamické** - skúmajú výhodnosť investičných projektov počas celej doby ich používania; zohľadňujú príjmy a výdavky vznikajúce v súvislosti s investičnou výstavbou = berú do úvahy aj čas (úročenie, inflácia)
- čistá súčasná hodnota CASH FLOW
  - vnútorné výnosové %

$$\text{Koeficient eko efektívnosti} = \frac{V_1 - V_2}{I_2 - I_1}$$

$$\text{Koeficient návratnosti investícií} = \frac{I_2 - I_1}{V_1 - V_2}$$

V_1 = doterajšie úplné vlastné náklady výkonu za rok

V_2 = úplné vlastné náklady výkonu za rok pri navrhovanej investícii

I_1 = doterajšie investičné náklady

I_2 = navrhované investičné náklady